

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Byznys a paragrafy, díl 41.: Tichý společník jako investiční nástroj

Vítáme vás u dalšího dílu naší série Byznys a paragrafy, kterou pro vás připravuje advokátní kancelář LAWYA. Naším cílem je přinášet podnikatelům srozumitelné a praktické informace z oblasti práva, daní a účetnictví. Tentokrát se zaměříme na vyloučení společníka ze společnosti s ručením omezeným.

Vítáme vás u dalšího dílu naší série Byznys a paragrafy, kterou pro vás připravuje advokátní kancelář LAWYA. Naším cílem je přinášet podnikatelům srozumitelné a praktické informace z oblasti práva, daní a účetnictví. Tentokrát se zaměříme na tichou společnost jako alternativní způsob financování podnikání. Smlouva o tiché společnosti umožňuje investorovi poskytnout podnikateli vklad a získat právo na podíl na zisku, aniž by se stal společníkem nebo akcionářem.

Alternativa financování bez změny vlastnické struktury

Tichá společnost není obchodní korporací ani samostatnou právnickou osobou. Jde o smluvní vztah mezi podnikatelem a tichým společníkem. Podle § 2747 občanského zákoníku se tichý společník zavazuje poskytnout vklad, kterým se po dobu trvání tiché společnosti podílí na výsledcích podnikání podnikatele, zatímco podnikatel se zavazuje platit mu podíl na zisku. Podnikatelem může být obchodní společnost i podnikající fyzická osoba. Tichý společník se naopak uzavřením smlouvy sám podnikatelem nestává a ze samotné smlouvy mu nevzniká oprávnění vystupovat jménem podnikatele. Na podnikání jiné osoby se podílí pouze majetkově.

Označení „tichý společník“ se proto může zdát jako poněkud zavádějící. Nejde o společníka obchodní korporace v právním smyslu. Nezískává obchodní podíl, akcie ani automatické hlasovací právo. Nejde však ani o běžný úvěr, protože nemá zajištěn pevný výnos ani vrácení celého vkladu. Vedle práva na podíl na zisku totiž tichý společník nese také riziko ztráty.

Otázkou však zůstává, co vede tiché společníky a na opačné straně podnikatele k uzavření smlouvy o tiché společnosti. Podnikatel tím může získat prostředky pro své podnikání, aniž by investorovi umožnil podílet se na jeho řízení. Tichý společník naopak získává možnost podílet se na zisku, aniž by se musel zapojovat do řízení podnikání a aniž by zásadně ručil za dluhy podnikatele vůči jeho věřitelům (výjimky viz dále).

Co by měla upravovat smlouva o tiché společnosti

Občanský zákoník pro smlouvu o tiché společnosti nepředepisuje písemnou formu. Teoreticky tak může být uzavřena i ústně. S ohledem na výši investice, výpočet podílu na zisku a případné budoucí dokazování však lze písemnou formu důrazně doporučit. Smluvní strany musí přesně vymezit vklad a podíl tichého společníka na zisku. Vkladem nemusí být pouze peníze, ale také právo, know-how nebo jiná majetková hodnota využitelná při podnikání. U nepeněžitého vkladu doporučujeme přesně popsat jeho obsah, hodnotu, způsob poskytnutí a rozsah, v němž s ním může podnikatel nakládat.

Smlouva by měla dále určit, zda se účast týká celého podnikání, nebo pouze provozu určitého

závodu, a upravit zejména výpočet podílu na zisku, účast na ztrátě, kontrolní práva, dobu trvání, ukončení smlouvy a vypořádání vkladu.

Podíl na zisku znamená také účast na ztrátě

Jedním z nejdůležitějších znaků tiché společnosti je spojení práva na zisk s účastí na ztrátě. Nelze proto sjednat, že tichý společník bude mít nárok na podíl na zisku, ale současně neponese žádné investiční riziko. K ujednání, podle kterého se tichý společník nepodílí na zisku nebo na ztrátě, se podle zákona nepřihlíží. Podíl na ztrátě se projeví snížením vkladu tichého společníka. Ten nemá povinnost snížený vklad doplnit, pokud se k tomu smluvně nezavázal. Dosáhne-li jeho podíl na ztrátě celé výše vkladu, tichá společnost se zásadně zruší, ledaže tichý společník ztrátu uhradí nebo svůj vklad doplní.

Při skončení tiché společnosti proto podnikatel automaticky nevrací původní nominální hodnotu investice. Podle § 2755 občanského zákoníku vydá tichému společníkovi vklad upravený o jeho podíl na výsledku podnikání podle stavu ke dni zániku tiché společnosti. Pokud bylo podnikání ztrátové, může tichému společníkovi vrátit pouze část vkladu, případně nemusí vrátit nic.

Je proto nutné rozlišovat mezi ručením za dluhy podnikatele a rizikem ztráty investice. Tichý společník sice ve standardním případě neručí věřitelům podnikatele, přesto může ekonomicky přijít o celý vklad. Vedle podílu na podnikatelské ztrátě nese také běžné riziko, že podnikatel nebude schopen svou povinnost k vypořádání splnit.

Kontrola ano, řízení podnikání zpravidla ne

Tichý společník nemá práva a jeho postavení není srovnatelné se společníkem s.r.o. nebo akcionářem. Má však ze zákona kontrolní oprávnění. Má zejména právo nahlížet do obchodních dokladů a účetních záznamů podnikatele a obdržet stejnopis účetní závěrky.

Kontrolní oprávnění však nelze zaměňovat za právo podnikání řídit. Tichý společník může kontrolovat, jak podnikatel s jeho investicí nakládá, neměl by však rozhodovat o běžných obchodních případech, platbách nebo každém jednotlivém závazku podnikatele. Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 23 Cdo 1733/2010 posuzoval smlouvu, která podmiňovala prakticky veškerou podnikatelskou činnost předchozím souhlasem tichého společníka. Tichý společník měl schvalovat obchodní případy, platby, změny podnikatelské činnosti nebo přijímání závazků. Soud uzavřel, že takové nastavení překračovalo hranice tehdejšího smluvního typu, protože tichý společník má chránit svou investici kontrolou, nikoli fakticky spolupodnikat a rozhodovat o každém kroku podnikatele.

Pokud tedy potenciální investor požaduje rozsáhlá hlasovací práva, možnost jmenovat vedení nebo rozhodující vliv na podnikatele, jeví se jako vhodnější jeho přímý vstup do obchodní korporace.

Kdy tichý společník ručí za dluhy podnikatele

Podle § 2750 odst. 1 občanského zákoníku nemohou věřitelé podnikatele požadovat úhradu dluhů přímo po tichém společníkovi. Zákon však stanoví dvě výjimky.

Tichý společník ručí za dluhy podnikatele, je-li jeho jméno obsaženo ve jménu nebo obchodní firmě podnikatele. Ručí také za dluhy z konkrétní smlouvy, pokud osobě, s níž podnikatel o jejím uzavření jedná, prohlásí, že podnikají společně. Tichý společník by proto neměl připustit použití svého jména ve jménu nebo obchodní firmě podnikatele ani vůči obchodním partnerům prohlašovat, že s podnikatelem podnikají společně, pokud nechce nést zákonné ručení.

Daně a evidence skutečných majitelů

Podíl na zisku tichého společníka zpravidla podléhá 15 % srážkové dani. Konkrétní daňový režim však závisí také na osobě a daňové rezidenci příjemce.

Smlouva o tiché společnosti může mít vliv také na evidenci skutečných majitelů. Je-li tichým společníkem fyzická osoba, může být skutečným majitelem obchodní korporace zejména tehdy, pokud má přímo nebo nepřímo právo na více než 25 % jejího zisku nebo v ní uplatňuje rozhodující vliv. Pokud je tichým společníkem právnická osoba, je nutné posoudit, která fyzická osoba nebo které fyzické osoby toto právo či vliv uplatňují jejím prostřednictvím. Samotné uzavření smlouvy o tiché společnosti však ještě automaticky neznamená, že každý tichý společník musí být jako skutečný majitel zapsán. Rozhodující je konkrétní výše jeho práva na zisk a rozsah jeho faktického vlivu.

V praxi je důležité, že tichý společník se zpravidla nepropíše do evidence automaticky. Společnost musí správnost zápisu samostatně prověřit a případně zajistit jeho změnu. Chybějící zápis může mít závažné následky. Zákon o evidenci skutečných majitelů zakazuje obchodní korporaci vyplatit podíl na zisku nezapsanému skutečnému majiteli a s nesprávným zápisem spojuje i další soukromoprávní a veřejnoprávní důsledky.

Praktické doporučení pro podnikatele a investory

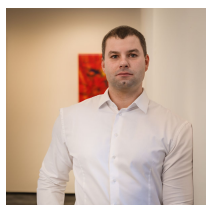
Tichá společnost může být užitečným nástrojem pro podnikatele, který potřebuje kapitál bez změny vlastnické struktury. Investor se naopak může podílet na výsledcích podnikání, aniž by se stal společníkem obchodní korporace. Smlouva však musí odpovídat skutečnému záměru stran. Má-li investor získat pevný výnos bez účasti na ztrátě, bude vhodnější úvěr nebo zápůjčka. Požaduje-li rozsáhlá řídicí práva, může být vhodnější přímý vstup do obchodní korporace.

Tichý společník by si měl uvědomit, že absence ručení za běžné dluhy podnikatele neznamená bezpečnost investice. Jeho vklad se může snížit až na nulu a současně nese riziko, že podnikatel nebude schopen splnit své povinnosti při vypořádání tiché společnosti. Výhoda tiché společnosti tak spočívá především v jejím postavení mezi úvěrem a přímým kapitálovým vstupem: investor se podílí na výsledcích podnikání, aniž by se stal společníkem nebo získal právo podnikání řídit.

Sledujte další díly seriálu Byznys a paragrafy. Pokud chcete mít přehled o aktuálních právních změnách a praktických doporučeních, přihlaste se k odběru našeho měsíčního newsletteru, který vám bude přinášet nejnovější právní novinky a užitečné tipy.

Přihlásit se k odběru newsletteru můžete [zde](#).

Děkujeme, že jste s námi, a těšíme se na pokračování společné cesty světem práva a podnikání.

Mgr. Jakub Hanák,
advokát

Mgr. Sára Husek Michlová,
advokátní koncipientka

LAWYA

[LAWYA, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Sídlo:
Tučapy 240
683 01, Tučapy

Kontaktní adresa:
Králova 298/4
616 00, Brno

tel.: +420 543 216 310
e-mail: info@lawya.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Pozemkové restituční náhrady a role znalce, když se hodnota majetkové křivdy přepočítává po desetiletích](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Komunitní energetika od 1. srpna 2026: co se skutečně mění](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 41.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)
- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Ocenění nemovitosti v dědickém řízení: kdy postačí odhad a kdy je nutný znalecký posudek](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)
- [Cyber Resilience Act: od září 2026 budete muset hlásit incidenty i zranitelnosti. Jste na to připraveni?](#)
- [Sankce Evropské unie proti Rusku a jejich dopad na obchodní smlouvy](#)